नर कोकरांचं संगोपन, पण 'स्मार्ट' स्टाईलने !

चराऊ क्षेत्र कमी होत चालल्याने शेती आणि पशुपालन करणे अवघड होत चालले आहे, असा सूर नेहमी ऐकायला मिळतो. पण राहुरी येथील प्रयोगशील जेन-झी शेतकरी विजय उंडे यांनी यावर एक भन्नाट आणि आधुनिक तोडगा काढला आहे. पारंपरिक मेंढीपालनाला आधुनिक आणि शास्त्रीय विज्ञानाची जोड देऊन त्यांनी अवघ्या काही महिन्यांत लाखोंचा नफा कसा कमावला, याची ही रंजक आणि प्रेरणादायी गोष्ट.

थेट मोठे होईपर्यंत मेंढ्या सांभाळण्यापेक्षा, फक्त ३ महिने वयाची नर कोकरे विकत घ्यायची. त्यांना पुढचे ३ महिने शास्त्रीय पद्धतीने दर्जेदार आहार आणि उत्तम आरोग्यसेवेसह वाढवायचं आणि ६ महिने वयात चांगल्या भावात विकून टाकायचं! जागेची अडचण नाही, चक्र जलद चालतं आणि नफाही भरघोस मिळतो.

एका वेळी ४० नर कोकरांचा एक संच

३ महिने वयोगट, वजन १३ ते १५ किलो (किंमत ६ ते ७ हजार प्रति नग)

आहार व आरोग्य खर्च: ४ हजार प्रति नग

६ महिने वयात मिळणारा भाव १२ ते १३ हजार रुपये.

एका नरामागे निव्वळ नफा: २ हजार रुपये.

वर्षाला अशा ४ बॅचेस सांभाळता येतात. सोबतच लेंडीखताच्या विक्रीतून वर्षाला अतिरिक्त उत्पन्न मिळते. भविष्यात याच खतापासून गांडूळखत बनवून हा आकडा ५ लाखांपर्यंत नेण्याचा त्यांचा प्लॅन आहे.

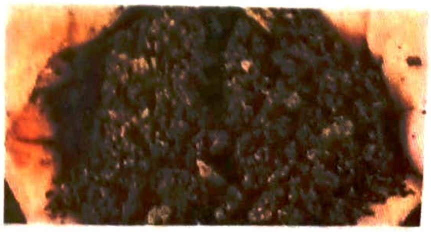

यशाचे गुपित

१ कोकरांना फक्त पालापाचोळा नाही, तर मुरघास, लुसर्न (लसूण घास), संतुलित पशुखाद्य आणि शेतातील सोयाबीन-तूर-हरभऱ्याच्या काडाचा योग्य वापर केला जातो. स्वतःच्या शेतात चारा पिकवल्याने खाद्यखर्चात मोठी बचत होते.

२ नवीन कळप आणताच वेळेवर जंतनिर्मूलन तसेच आंत्रविषार, देवी आणि पिपिआरचे लसीकरण केले जाते. महात्मा फुले कृषी विद्यापीठाच्या आणि तज्ज्ञांच्या मार्गदर्शनामुळे मृत्युदर जवळपास शून्य, आणि वजनवाढ एकदम भारी आहे.

३ या व्यवसायात वडील, आई, भाऊ, पत्नी आणि वहिनी अशा संपूर्ण कुटुंबाची मोलाची साथ लाभली आहे. दिवसातून फक्त दोन तास मजुराच्या मदतीने नियोजन केल्यामुळे उर्वरित वेळ शेतीची इतर कामे आरामात सांभाळता येतात.

४ या व्यवसायातून मिळालेल्या उत्पन्नातून त्यांनी थेट मालवाहू वाहन खरेदी केले. यामुळे मेंढ्यांची ने-आण करणे सोपे झालेच, शिवाय इतर मालवाहतुकीतून उत्पन्नाचा आणखी एक नवीन स्रोत तयार झाला.